

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри, професор

 Галина ЗАПША

«28» серпня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана факультету економіки
та управління

 Аркадій ТОПОВ

«28» серпня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В. о. проректора з науково-
педагогічної та методичної роботи

 Вячеслав СЕДОВ

«28» серпня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОП 20 ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

перший (бакалаврський) рівень

(назва рівня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

07 «Управління та адміністрування»

(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

073 «Менеджмент»

(код та найменування спеціальності)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Менеджмент

(назва освітньої програми)

СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ

Факультет економіки та управління

(факультет, інститут)

Робоча програма освітнього компонента «Державне та регіональне управління» для здобувачів за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Розробник:

Іван ПЕТРІВ, к.н. держ. упр., доцент кафедри менеджменту

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри
менеджменту

Галина ЗАПША

Гарант освітньої програми

Ганна ДІДУР

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	<u>Обов'язкова</u>	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - <i>реферат</i>	Спеціальність 073 «Менеджмент»	2-й	2-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 4	Рівень вищої освіти: <i>перший (бакалаврський)</i> Освітня програма «Менеджмент»	4-й	3-й, 4-й
		Лекції	
		30 год.	6 год., 2 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	2 год. 2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		62 год.	108 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю:	
		<i>іспит</i>	<i>іспит</i>

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 58/62 (48,3%)

для заочної форми навчання – 12/108 (10,0%)

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна «Державне та регіональне управління» відноситься до складу обов'язкових освітніх компонентів освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D3 (073) «Менеджмент». Передумовами для вивчення освітнього компонента є формування у здобувачів компетентності у сфері економічної теорії, мікро та макроекономіки, менеджменту, права.

Метою вивчення освітнього компонента є формування у студентів цілісного бачення сучасної системи державного управління, що ґрунтується на принципах відкритості, інноваційності, сталого розвитку та ефективної взаємодії держави, бізнесу й громадянського суспільства.

Завданнями вивчення освітнього компонента є:

- розвинути аналітичне та стратегічне мислення, необхідне для управління в умовах цифрової економіки.
- розкрити сутність, функції та сучасні інструменти державного й регіонального управління.
- ознайомити з принципами evidence-based policy — політики, що базується на даних.
- дослідити вплив децентралізації, цифровізації та глобалізації на державне управління.
- визначити роль інновацій, штучного інтелекту й Big Data у прийнятті управлінських рішень.
- сформуванати навички управління змінами в державних структурах.
- проаналізувати кращі міжнародні практики good governance і сталого розвитку регіонів.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач повинен

знати:

- теоретико-методологічні основи сучасного державного управління та регіональної політики.
- механізми стратегічного планування, цифрового врядування та публічного адміністрування.
- моделі взаємодії держави, бізнесу та громади (Public-Private Partnership, Open Government).
- законодавчі та нормативно-правові засади цифрової трансформації державного сектору.
- тенденції реформування державного управління у контексті європейської інтеграції.

вміти:

- аналізувати й прогнозувати вплив державних рішень з урахуванням даних та інноваційних інструментів.
- формувати стратегічні напрями розвитку державної та регіональної політики.
- застосовувати сучасні методи управління ефективністю (KPI, SMART-цілі, Balanced Scorecard).

- працювати з відкритими даними, цифровими платформами та аналітичними системами.
- розробляти проекти з діджиталізації управлінських процесів.
- оцінювати ефективність державних програм і політик на основі показників сталого розвитку.
- інтегрувати міжнародний досвід good governance у національну практику.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення освітнього компонента у здобувача вищої освіти формуються:

інтегральна компетентність (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальні компетентності (ЗК):

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 1);

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК2);

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 4);

- Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності (ЗК 5);

- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК 15).

фахові компетентності (ФК):

- Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища (ФК 2);

- Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними (ФК 4);

- Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту (ФК 5);

- Здатність діяти соціально відповідально і свідомо (ФК 6);

- Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління (ФК 11);

- Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності (ФК 13);

- Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички (СК 15).

Програмними результатами вивчення освітнього компонента «Державне та регіональне управління» є:

- ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя;

- ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства;

- ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;

- ПРН 7. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;

- ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

- ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

- ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності;

- ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління												
Тема 1. Основи теорії державного управління	10	2	-	2		6	12	2	-	2		8
Тема 2. Державна влада та державне управління	10	2	-	2		6	12	2	2	-		8
Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	10	2	-	2		6	12	2	-	-		10
Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	10	2	2	-		6	12	-	-	-		12
Тема 5. Державне управління на регіональному рівні	10	2	2	-		6	12	-	-	-		12
Разом	50	10	4	6		30	60	6	2	2		50
Змістовий модуль 2. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні												
Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	7	2	2	-		3	8	2				6
Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні	9	4	-	2		3	8					8
Тема 8. Регіональні органи державного управління	7	2	-	2		3	8					8
Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні	7	2	2	-		3	6					6
Тема 10. Внутрішня організація та управління органу державної влади	10	2	-	2		4	6					6
Тема 11. Державна служба в Україні	8	2	-	2		4	6					6
Тема 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади	8	2	2	-		4	6					6
Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі управління	8	2	2	-		4	6					6
Тема 14. Розвиток системи державного та регіонального управління	8	2	2	-		4	6					6
Разом	70	20	10	8		32	60	2				58
Усього годин	120	30	14	14		62	120	8	2	2		108

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління

Тема 1. Основи теорії державного управління

Соціальна природа поняття «державне управління», його мета, зміст і значення в умовах сталого розвитку. Системний та ціннісний підходи до державного управління в контексті Цілей сталого розвитку ООН. Формування органів державного управління з урахуванням принципів інклюзивності, цифровізації та екологічної відповідальності.

Фундаментальні процеси управління (планування, організація, мотивація, комунікація, контроль) у поєднанні з концепціями good governance та smart governance. Розвиток моделей державного управління в умовах діджиталізації та інтеграції інструментів електронного врядування.

Сучасні теорії державного управління: теорія суспільного вибору, соціальної справедливості, нової публічної служби, поведінкової економіки, концепція сталого врядування. Еволюція ролі держави у забезпеченні зеленого зростання та справедливого переходу до низьковуглецевої економіки.

Методи дослідження державного управління, інтеграція ESG-підходів (Environmental, Social, Governance) у публічне адміністрування. Державне управління як мистецтво управління змінами, спрямованими на сталий розвиток суспільства.

Тема 2. Державна влада та державне управління

Сутність сучасної держави в умовах глобалізації, цифрової трансформації та європейської інтеграції. Природа державної влади, її функції та суспільна легітимність. Державна влада як механізм реалізації політики сталого розвитку та забезпечення публічного інтересу.

Функції державного управління в контексті ЦСР: планування, регулювання, моніторинг, оцінка ефективності. Реалізація принципів відкритості, прозорості, інклюзивності, етичності та підзвітності влади.

Механізми реалізації управлінських функцій у сфері зеленої, кліматичної, енергетичної та цифрової політики. Баланс владних повноважень і розподіл компетенцій між рівнями державного управління.

Методи державного управління у сучасному контексті: економічні (зелені стимули, податкові пільги), правові, інформаційні, поведінкові (nudge-менеджмент), соціально-психологічні.

Світові моделі державного управління — порівняльний аналіз європейських практик good governance, e-government, green public administration.

Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку

Державне регулювання економіки в умовах переходу до моделі сталого зростання. Роль держави у розвитку інновацій, підприємництва, «зеленої» економіки та енергоефективності. Механізми державної підтримки цифрової трансформації, технологічних інновацій та циркулярної економіки.

Політика зайнятості, соціального захисту і гендерної рівності в умовах модернізації соціальної політики. Розвиток людського капіталу як стратегічного ресурсу. Інклюзивна політика для вразливих груп населення.

Кліматична політика держави: національні плани зменшення викидів, екологічна безпека, екомодернізація виробництва. Державне управління у сфері охорони довкілля, енергетики, транспорту, освіти, науки, культури, охорони здоров'я.

Управління інформаційним простором, розвиток цифрових платформ для участі громадян у прийнятті рішень. Європейський зелений курс як стратегічний орієнтир державного управління України.

Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління

Принцип поділу влади у сучасних демократичних державах. Система публічної влади в Україні в контексті конституційної реформи.

Законодавча влада: її роль у формуванні політики сталого розвитку та адаптації законодавства до стандартів ЄС. Виконавча влада: координація реалізації державної політики, міжвідомча взаємодія, забезпечення цифровізації та екологічної відповідальності. Судова влада: незалежність, верховенство права, екологічне правосуддя.

Механізми парламентського, судового, громадського контролю та аудиту ефективності державних інститутів. Управління у кризових умовах — воєнний стан, надзвичайні ситуації, відбудова країни.

Тема 5. Державне управління на регіональному рівні

Регіональне управління як інструмент збалансованого розвитку територій. Роль держави у формуванні політики регіонального вирівнювання, сталого просторового розвитку та кліматичної адаптації регіонів.

Механізми реалізації регіональної політики в контексті децентралізації, участі громад та публічно-приватного партнерства. Управління природно-ресурсним потенціалом, розвиток «зелених» кластерів і smart-регіонів.

Роль місцевого самоврядування у виконанні ЦСР, формуванні енергоефективної та інноваційної інфраструктури. Регіональні програми сталого розвитку у світлі політики ЄС «Cohesion Policy».

Змістовний модуль 2. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні

Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні

Історична еволюція системи державного управління в Україні та її трансформація у контексті європейської інтеграції. Конституційні засади

поділу влади, принципи демократичного врядування, відкритості, підзвітності та законності.

Роль Верховної Ради, Президента та Кабінету Міністрів у формуванні й реалізації державної політики сталого розвитку. Гармонізація законодавства України зі стандартами ЄС у сферах екології, енергетики, публічної адміністрації, антикорупції та прав людини.

Механізми координації між гілками влади: субординація, координація, реординація, взаємодія в межах реалізації Green Deal та цифрового врядування. Формування сучасної архітектури публічної влади на засадах good governance.

Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні

Центральні органи виконавчої влади як ядро реалізації державної політики сталого розвитку. Розподіл повноважень між міністерствами та відомствами у сферах клімату, енергетики, екології, інновацій, цифрової трансформації.

Кабінет Міністрів України як координатор урядової діяльності у напрямі євроінтеграції, екологічної модернізації та цифровізації. Використання інструментів електронного урядування, відкритих даних і системи “Trembita” для підвищення ефективності управління.

Застосування принципів міжвідомчої взаємодії, evidence-based policy та аналітики даних (data-driven governance) для досягнення ЦСР. Механізми адаптації центральних органів влади до стандартів green public administration.

Тема 8. Регіональні органи державного управління

Місцеві державні адміністрації як ключова ланка реалізації державної регіональної політики. Їхня роль у забезпеченні балансу між національними цілями та регіональними потребами.

Механізми управління природно-ресурсним потенціалом регіонів, розвиток зеленої енергетики, екотуризму, біоекономіки. Розвиток smart-регіонів та цифрових інструментів моніторингу ефективності політик.

Організаційні, правові та фінансово-економічні механізми регіональної політики з урахуванням принципів “leave no one behind”. Впровадження програм регіонального вирівнювання, енергоефективності, екологічної адаптації.

Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні

Еволюція місцевого самоврядування в Україні: від автономії територіальних громад до моделі сталого розвитку. Місцеве самоврядування як основа демократичної участі громадян і реалізації ЦСР на локальному рівні.

Роль громад у формуванні місцевих політик у сфері енергозбереження, управління відходами, розвитку “зеленого” транспорту, освіти, соціальних послуг.

Механізми участі громадськості у прийнятті рішень, партисипативне бюджетування, електронна демократія. Використання міжнародних документів — Європейської хартії місцевого самоврядування, Лейпцизької хартії сталих міст, Фреймворку “Agenda 2030” — як орієнтирів реформування

Тема 10. Внутрішня організація та управління органу державної влади

Орган влади як система управління, заснована на принципах стратегічного планування, відповідальності та прозорості. Впровадження цифрових технологій у внутрішні процеси (e-office, workflow management, електронні документи).

Інноваційні методи організації праці: agile-менеджмент, проектні офіси, data-driven decision-making. Формування корпоративної культури державної служби, орієнтованої на сталість, інклюзивність і результативність.

Впровадження ESG-стандартів у внутрішню організацію органів влади: екологічна відповідальність, соціальна справедливість, належне управління. Етика, лідерство та антикорупційна поведінка як складові сучасного управління.

Тема 11. Державна служба в Україні

Поняття, принципи та сучасні стандарти державної служби. Трансформація державної служби у напрямі діджиталізації, сталості та інновацій.

Розвиток компетенцій держслужбовців у сферах управління даними, екологічного мислення, етичного врядування, інклюзивної політики. Підготовка кадрів нової генерації відповідно до принципів «open, digital, green government».

Система оцінювання ефективності, навчання протягом життя (lifelong learning), підвищення кваліфікації через e-learning. Етика публічної служби, протидія корупції, забезпечення довіри громадян.

Тема 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади

Поняття ефективності публічного управління: соціальні, економічні, екологічні та інституційні аспекти. Методи оцінки результативності управлінських рішень з урахуванням показників ЦСР та ESG-метрик.

Критерії оцінки ефективності політик: економічна доцільність, екологічна збалансованість, соціальна справедливість, участь громад.

Механізми державного контролю та аудиту: парламентський, громадський, цифровий (open data monitoring). Використання KPI, balanced scorecard, sustainability reporting у системі виконавчої влади.

Розвиток системи екологічного та соціального моніторингу ефективності політик у відповідності до вимог Green Deal та євроінтеграційних зобов’язань.

Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі управління

Механізми співпраці органів державної влади, бізнесу та громадянського суспільства для досягнення сталих цілей. Форми партнерства — державно-приватні, державно-громадські, інноваційні альянси.

Залучення інвестицій у зелені технології, інфраструктурні проєкти, відновлення енергетики та екосистем. Механізми фінансування сталого розвитку: «зелені облігації», кліматичні фонди, грантові програми ЄС.

Використання міжнародних інструментів співпраці — стратегія ЄС “Team Europe”, програми Twinning, Horizon Europe, LIFE. Роль громад у спільному управлінні розвитком територій.

Тема 14. Розвиток системи державного та регіонального управління

Сучасні трансформаційні процеси у системі державного управління: євроінтеграція, цифровізація, децентралізація, зелений перехід. Перехід від адміністративного управління до публічного сервісного врядування.

Реформування системи публічної адміністрації відповідно до європейських стандартів: прозорість, ефективність, орієнтація на громадянина.

Удосконалення механізмів міжрівневої взаємодії — центр ↔ регіони ↔ громади. Інституційне забезпечення післявоєнного відновлення та екологічної реконструкції України.

Впровадження принципів відкритого уряду (Open Government), оцінка політик на основі даних (data-driven governance), формування адаптивної моделі управління у мінливих умовах.

5.2. ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (КУРС ЛЕКЦІЙ)

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

№ з/п	Змістовий модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
1	2
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління – 10 год
1.1	Тема 1. Основи теорії державного управління 1 Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст 2 Формування органів державного управління на основі системного підходу 3 Еволюція дослідження предмету державного та регіонального управління
1.2	Тема 2. Державна влада та державне управління 1 Сутність та основні риси сучасної держави 2 Принципи державного управління, механізми їх прояву і використання 3 Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення 4 Поняття й види функцій державного управління 5 Функціональна структура державного управління 6 Державна влада: сутність, механізм дії та використання 7 Типи влади в суспільстві

1.3.	Тема 3 Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку 1 Державне регулювання економіки: необхідність, суть, цілі, функції, та об'єкти 2 Економічна політика держави та її види 2.1 Основні види економічної політики 2.2 Державна науково-технічна та інноваційна політика, її сутність, цілі й принципи 3 Державне регулювання відносин в агропромисловому комплексі країни 4 Особливості управління соціальною сферою 4.1 Соціальна політика держави: цілі, пріоритети, принципи 4.2 Моделі соціальної політики держави 4.3 Методи впливу держави на розвиток соціальної сфери 4.5 Державне регулювання рівня та якості життя населення
1.4	Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління 1. Принцип поділу влади. 2. Система органів публічної влади. 3. Законодавча влада в системі державного управління. 4. Роль виконавчої влади в державному управлінні. 5. Судова влада у системі державного управління
1.5	Тема 5. Державне управління на регіональному рівні 1. Поняття регіонального управління та його функції. 2. Цілі регіонального управління 3. Державна регіональна політика 4. Ресурсне забезпечення регіонального управління 5. Регіональна промислова політика 6. Державне регулювання сільського господарства 7. Механізм реалізації регіональної економічної політики 8. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіонів
	Змістовий модуль 2. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні (18 год.)
2.1	Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні 1 Історичний досвід державного управління в Україні 2 Конституційна модель розподілу влади в Україні. Верховна Рада та державне управління 3 Інститут Президента та державне управління 4 Органи виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки 5 Місцеве самоврядування в державному управлінні
2.2	Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні 1 Організаційна структура та завдання ЦОВВ, їх права, компетенція, функції 2 Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади 3 Секретаріат Кабінету Міністрів України, порядок формування, повноваження 4 Міністерства України та їх повноваження 4.1 Державні комітети 4.2 Державні комітети зі спеціальним статусом 5 Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління 6 Територіальні органи центральних органів виконавчої влади
2.3	Тема 8. Регіональні органи державного управління 1 Місцеві державні адміністрації в системі державного управління: правовий

	статус, компетенції 2 Повноваження місцевих державних адміністрацій 3 Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків 4 Структура місцевих державних адміністрацій
2.4	Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні 1 Система місцевого самоврядування 2 Елементи системи місцевого самоврядування 2.1 Територіальна громада 2.2 Представницькі органи місцевого самоврядування 2.3 Виконавчі органи місцевого самоврядування 2.4 Посадові особи місцевого самоврядування 3 Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування 4 Особливості місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі 5 Всесвітня Декларація місцевого самоврядування 6 Європейська Хартія місцевого самоврядування
2.5	Тема 10. Внутрішня організація та управління органу державної влади 1 Орган влади як об'єкт організації 2 Організація як процес і функція управління 3 Сутність і особливості менеджменту органу державної влади, регламент його діяльності 4 Стратегічне управління в органах державної влади 5 Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності органу державної влади
2.6	Тема 11. Державна служба в Україні 1 Державна служба: поняття, функції, види 2 Правовий статус державних службовців 3 Посади в органах державної служби 4 Управління державною службою 5 Атестація державних службовців 6 Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні
2.7	Тема 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади 1 Загальна соціальна ефективність державного управління 2 Ефективність організації функціонування суб'єктів державного управління 3 Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб 4 Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади
2.8	Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі управління 1. Основні напрями взаємодії центральних і регіональних органів державного управління та органів місцевого самоврядування з трудовими колективами, підприємствами, установами, організаціями 2. Взаємовідносини органів державної влади та місцевого самоврядування із судовими органами 3. Взаємовідносини органів державної влади й місцевого самоврядування з органами Служби безпеки України 4. Взаємодія органів публічної влади з органами прокуратури 5. Взаємодія органів публічної влади з органами внутрішніх справ 6. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями

2.9	Тема 14. Розвиток системи державного та регіонального управління 1. Реформування системи державного та регіонального управління 2. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів 3. Соціально-ринкова трансформація України та завдання держави щодо формування ефективної системи управління на різних рівнях державного управління 4. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії
------------	--

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

№ з/п	Змістовий модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління (6 год.)
1.1	Тема 1. Основи теорії державного управління 1 Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст 2 Формування органів державного управління на основі системного підходу 3 Еволюція дослідження предмету державного та регіонального управління
1.2	Тема 2. Державна влада та державне управління 1 Сутність та основні риси сучасної держави 2 Принципи державного управління, механізми їх прояву і використання 3 Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення 4 Поняття й види функцій державного управління 5 Функціональна структура державного управління 6 Державна влада: сутність, механізм дії та використання 7 Типи влади в суспільстві
1.3	Тема 3 Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку 1 Державне регулювання економіки: необхідність, суть, цілі, функції, та об'єкти 2 Економічна політика держави та її види 2.1 Основні види економічної політики 2.2 Державна науково-технічна та інноваційна політика, її сутність, цілі й принципи 3 Державне регулювання відносин в агропромисловому комплексі країни 4 Особливості управління соціальною сферою 4.1 Соціальна політика держави: цілі, пріоритети, принципи 4.2 Моделі соціальної політики держави 4.3 Методи впливу держави на розвиток соціальної сфери 5 Державне регулювання рівня та якості життя населення
	Змістовий модуль 2. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні (2 год.)
2.1	Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні 1. Історичний досвід державного управління в Україні 2. Конституційна модель розподілу влади в Україні. Верховна Рада та державне управління. Інститут Президента та державне управління 4. Органи виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки 4.1 Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) 4.2 Регіональні органи виконавчої влади (РОВВ) 5. Місцеве самоврядування в державному управлінні

5.3. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Тема 1. Основи теорії державного управління	2	2
2	Тема 2. Державна влада та державне управління	2	-
3	Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	2	-
4	Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	-	-
5	Тема 5. Державне управління на регіональному рівні	-	-
6	Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні	-	-
7	Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні	2	-
8	Тема 8. Регіональні органи державного управління	2	-
9	Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні	-	-
10	Тема 10. Внутрішня організація та управління органу державної влади	2	-
11	Тема 11. Державна служба в Україні	2	-
12	Тема 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади	-	-
13	Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі управління	-	-
14	Тема 14. Розвиток системи державного та регіонального управління	-	-
	Разом	14	2

5.4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Тема 1. Основи теорії державного управління	-	-
2	Тема 2. Державна влада та державне управління	-	2
3	Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	-	-
4	Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	2	-
5	Тема 5. Державне управління на регіональному рівні	2	-
6	Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні	2	-
7	Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні	-	-
8	Тема 8. Регіональні органи державного управління	-	-
9	Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні	2	-
10	Тема 10. Внутрішня організація та управління органу державної влади	-	-
11	Тема 11. Державна служба в Україні	-	-
12	Тема 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади	2	-
13	Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі управління	2	-
14	Тема 14. Розвиток системи державного та регіонального управління	2	-
	Разом	14	4

5.5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Питання (тема)	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Тема 1. Основи теорії державного управління Фундаментальні процеси управління: планування, організація, управління, зв'язок. Визначення моделі системи державного управління. Етапи формування моделі системи державного управління на основі системного підходу. Основні теорії державного управління. Теорія суспільного вибору (суспільний договір, "фіаско держави", мінімізація трансакційних витрат). Теорія соціології (теорія держави, соціальна структура суспільства, соціальна мобільність, статус і статусні ролі). Теорія менеджменту (теорія раціональної бюрократії, організовані структури управління, розподіл праці в управлінських структурах, державне адміністрування). Еволюція теорій про роль держави в розвитку економіки країни. Поняття, система та завдання державного та регіонального управління як освітнього компонента. Методи вивчення державного та регіонального управління. Мистецтво управління.	6	8
2	Тема 2. Державна влада та державне управління Реалізація функцій в державному управлінні: основні проблеми. Функціональна структура державного управління. Основні напрями діяльності в системі державного управління. Рівні державного управління: загальнодержавне управління, управління на регіональному та місцевому рівнях. Суб'єкти та об'єкти державного та регіонального управління. Соціально-психологічні та неформальні методи впливу. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці.	6	8
3	Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку. Роль держави у розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі. Управління зовнішньоекономічним сектором. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин. Основні напрями соціальної політики держави щодо економічно активного населення. Діяльність держави щодо вразливих верств населення. Формування системи соціального захисту. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури. Політика як наука, мистецтво і вид діяльності. Види політики держави, їх цілі, принципи формування, інструменти реалізації. Національна безпека та державне управління. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. Державне управління і сфера особистого життя людини.	6	10
4	Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	6	12

	Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження. Види органів виконавчої влади та їх класифікації. Уряд і державне управління. Здійснення судової влади. Сутність і види суспільного контролю за владою Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності. Особливості організаційної структури державного управління в зарубіжних країнах.		
5	Тема 5. Державне управління на регіональному рівні Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів. Роль місцевого самоврядування у розвитку регіону. Вплив органів державної влади на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. Управління інноваційною діяльністю. Інституційно-правові, організаційні, фінансово-економічні та соціально-психологічні механізми реалізації регіональної політики. Історичний досвід та особливості функціонування та управління територій із спеціальним статусом. Його основні ознаки та принципи, моделі управління. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку регіону.	6	12
6	Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні Історичний досвід державного управління в Україні. Центральні органи виконавчої влади. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Регіональні органи виконавчої влади. Особливості місцевого самоврядування в Україні. Проблеми функціонування та напрями реформування.	3	6
7	Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні Історія формування центральних органів виконавчої влади і функціонування. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади. Історичний аспект формування уряду України. Відповідальність Кабінету міністрів України. Акти Кабінету міністрів України. Міністерства, комітети та інші центральні органи виконавчої влади Державні комітети (державні служби) України та інші центральні органи виконавчої влади: їх статус, функції. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенції, функції.	3	8
8	Тема 8. Регіональні органи державного управління Порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.	3	8
9	Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні Історичний аспект місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного	3	6

	управління. Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі. Громадянин в державному управлінні. Поняття і основні характеристики громадянства. Права, свободи і обов'язки громадян: система закріплення. Взаємовідносини громадян і органів державного управління.		
10	Тема 10. Внутрішня організація та управління органу державної влади Загальнотеоретичні аспекти організації роботи органів державної влади в Україні. Організація як процес і функція управління. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу державної влади. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади. Роль та місце керівника в управлінні органами державної влади. Сутність лідерства в державному управлінні. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.	4	6
11	Тема 11. Державна служба в Україні Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців. Класифікація посад державних службовців. Етика поведінки державних службовців. Управління державною службою. Державна кадрова політика. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців. Світові тенденції та вітчизняна специфіка бюрократії.	4	6
12	Тема 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади Загальна соціальна ефективність державного управління. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади. Демократичні процедури визначення ефективності державного управління. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади: парламентський контроль, прокурорський нагляд, судовий контроль, адміністративний нагляд міліції.	4	6
13	Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі управління. Здійснення нагляду за діяльністю об'єднань громадян; організація роботи із запитами громадян. Державні та адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади та їх правове регулювання. Залучення громадськості до участі в управлінні державними і суспільними справами та контролі за функціонуванням органів влади.	4	6
14	Тема 14. Розвиток системи державного та регіонального управління. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів. Соціально-ринкова трансформація України та завдання держави щодо формування ефективної системи управління на різних рівнях. Реформування системи державного управління відповідно до	4	6

	стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади, напрями вдосконалення управління регіональним розвитком. Базові форми децентралізації управління. Формування ефективної організації виконавчої влади як на центральному, так і на місцевому рівнях управління. Запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання державних та громадських послуг. Удосконалення механізмів правового захисту громадян у відносинах із органами державної влади. Протидія корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Проблеми сучасного розвитку системи державного та регіонального управління Сучасне нормативно-правове, наукове та інформаційне забезпечення системи державного управління; зміцнення та формування нових фінансово-економічних основ функціонування державного управління; організація на нових засадах державної служби та служби в органах місцевого самоврядування; створення сучасної системи підготовки та перепідготовки управлінських кадрів; оновлення інституту відповідальності у сфері державного та регіонального управління; запровадження раціонального адміністративно-територіального устрою.		
Разом		62	108

5.6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання передбачає підготовку реферату за однією з актуальних проблем державного та регіонального управління. Метою індивідуального науково-дослідного завдання є оволодіння теоретичними знаннями з питань державного та регіонального управління та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур державного та регіонального управління.

Реферат – це скорочений виклад змісту первинного документа або його частини, з основними фактичними даними й висновками. Він починається з викладу сутності роботи і складається за таким планом: тема, предмет, (об'єкт). характер і мета роботи. В рефераті слід показати ті особливості теми, які необхідні для розкриття мети і змісту роботи, методи проведення роботи. Виклад матеріалу в рефераті має бути коротким і точним. Середній обсяг реферату становить приблизно 10-15 друкованих аркушів формату А4. Виконана реферативна робота повинна продемонструвати наявність навичок у здобувача щодо самостійного пошуку та опрацювання джерельної бази з обраної теми. З цією метою здобувач має знайти, ознайомитись і використати декілька наукових, навчальних і науково- методичних публікацій. В яких висвітлюються ті чи інші аспекти обраної теми. До таких джерел належать, по-перше, наукові публікації, по-друге, навчальна література, по-третє, методично-довідкова література з державного та регіонального управління.

У вступі автор аргументує вибір теми, вказує на її важливість, актуальність теми. Основна частина реферативної роботи складається з відповідних розділів. Назва будь-якого розділу основної частини не повинна повторювати назву теми роботи. Висновки робляться щодо кожного з розділів основної частини, а також узагальнення і можливі шляхи розв'язання проблем, розглянутих в основній частині дослідження. Список використаних джерел включає бібліографічний опис усіх опрацьованих і використаних автором у цій роботі джерел інформації.

Теми рефератів:

1. Еволюція державного управління в контексті сталого розвитку.
2. Державне управління як система реалізації публічного інтересу.
3. Вплив цифрової трансформації на ефективність державного управління.
4. Принципи good governance у практиці сучасної держави.
5. Концепція сталого врядування в державному секторі України.
6. Інноваційні моделі державного управління у країнах Європейського Союзу.
7. Роль держави у забезпеченні зеленої економіки.
8. Впровадження принципів Європейського зеленого курсу в Україні.
9. Публічне управління як інструмент досягнення Цілей сталого розвитку.
10. Взаємозв'язок державної політики, економіки та екології.
11. Система публічної влади України в умовах євроінтеграції.
12. Взаємодія гілок влади в процесі формування державної політики.
13. Законодавча влада як чинник формування політики сталого розвитку.
14. Виконавча влада як драйвер цифрової трансформації управління.
15. Судова влада і забезпечення верховенства права у сталому врядуванні.
16. Громадський контроль як елемент демократичного управління.
17. Прозорість і підзвітність у системі публічного адміністрування.
18. Етичні стандарти державного управління у ХХІ столітті.
19. Протидія корупції як умова ефективного врядування.
20. Лідерство та управлінські компетенції сучасного держслужбовця.
21. Державна служба в умовах цифрової трансформації.
22. Формування професійних компетенцій публічних службовців.
23. Роль інновацій у підвищенні якості публічних послуг.
24. Використання відкритих даних у державному управлінні.
25. Електронне урядування як інструмент взаємодії держави і громадян.
26. Механізми впровадження evidence-based policy у державній політиці.
27. Управління змінами у державному секторі.
28. Державне управління під час воєнних і кризових станів.
29. Відновлення державних інституцій у післявоєнний період.
30. Цифрова безпека та кіберзахист у публічному управлінні.
31. Децентралізація як основа сталого розвитку регіонів.
32. Роль місцевого самоврядування у виконанні Цілей сталого розвитку.
33. Інноваційні підходи до управління регіональним розвитком.

34. Екологічна політика регіонів у межах Зеленого курсу ЄС.
35. Участь громадян у прийнятті рішень на місцевому рівні.
36. Формування smart-регіонів як стратегічний напрям децентралізації.
37. Управління природно-ресурсним потенціалом регіонів.
38. Соціальна згуртованість і розвиток громад.
39. Збалансований розвиток територій у системі державної політики.
40. Публічно-приватне партнерство у реалізації регіональних програм.
41. Ефективність державного управління за європейськими стандартами.
42. Методи оцінювання результативності державних політик.
43. ESG-підходи у діяльності органів державної влади.
44. Вплив міжнародних організацій на розвиток публічного управління України.
45. Формування адаптивної системи управління в умовах глобальних викликів.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання освітнього компонента *«Державне та регіональне управління»* здійснюється у формі читання лекцій, проведення семінарських практичних занять. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального навчально-практичного завдання у формі реферату. Передбачається участь студентів у науково-практичних конференціях, виступах з доповідями.

При проведенні лекційних і практичних робіт з освітнього компонента застосовують словесні, інноваційні, наочні та практичні методи навчання, які приведені таблиці 1.

Таблиця 1

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Проблемні лекції; ілюстрація мультимедійних презентацій; перегляд відеоматеріалів антикризового медіа-центру; тестування.
ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя	виконання практичних робіт, вправ; ділова гра – імітація, моделювання, спрощене відтворення реальних управлінських та інших ситуацій в ігровій формі. case study – опис конкретних ситуацій та проблем, що виникають при прийнятті рішень; метод «мозкового штурму» - генерування ідей щодо вирішення практичних проблемних ситуацій; дискусії з проблемних ситуацій.
ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства	евристичний метод - організація активного пошуку розв'язання проблемних ситуацій під керівництвом викладача;

	есе з проблемних питань; дискусії з проблемних ситуацій; реферативні виступи.
ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень	Публічні виступи; есе з проблемних питань; виконання практичних робіт, вправ; дискусії з проблемних ситуацій.
ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування	реферативні виступи; розв'язання творчих завдань; презентації; есе з проблемних питань; тестування.
ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації	складання графічних схем; методи аналізу статистичних даних: виконання практичних робіт, вправ; аналіз конкретних ситуацій.
ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації	реферативні виступи; презентації; виконання практичних робіт, вправ; ділова гра – імітація, моделювання, спрощене відтворення реальних управлінських та інших ситуацій в ігровій формі.
ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності	виконання практичних робіт, вправ; ділова гра – імітація, моделювання, спрощене відтворення реальних управлінських та інших ситуацій в ігровій формі. case study – опис конкретних ситуацій та проблем, що виникають при прийнятті рішень;
ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним	реферативні виступи; презентації; есе з проблемних питань; тестування.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Державне та регіональне управління» здійснюється у формі *поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролю*, які передбачені «Положенням про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом в.о. ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року.

Поточний контроль (ПК) з освітнього компонента «Державне та регіональне управління» здійснюється під час аудиторних або дистанційних занять та охоплює питання програми курсу, які винесено на лекційні, практичні заняття та самостійну роботу. Поточний контроль передбачає використання таких форм як: усне опитування; виконання практичних завдань; доповіді, презентації, реферати; експрес-тестування (табл.2).

Загальна кількість балів за поточний контроль з змістовного модуля може сягати 45.

Таблиця 2

Нарахування балів за темами освітнього компоненту під час поточного контролю*

Тема	Усні відповіді	Виконання практичних завдань	Доповіді, презентації, реферати	Експрес тести	Всього за тему
ПК за змістовний модуль 1 - 45					
Тема 1	2	3	2	-	7
Тема 2	2	-	2	1	6
Тема 3	2	3	2	-	7
Тема 4	2	3	-	1	6
Тема 5	2	3	2	-	7
Тема 6	2	3	-	1	6
Тема 7	2	3	-	1	6
ПК за змістовний модуль 2 - 45					
Тема 8	2	3	-	1	6
Тема 9	2	3	-	1	6
Тема 10	2	3	2	-	7
Тема 11	2	3	-	1	6
Тема 12	2	3	2	-	7
Тема 13	2	3	-	1	6
Тема 14	2	3	-	1	6

**Згідно рішення кафедри менеджменту кількість балів може варіюватися з урахуванням особливостей освітнього компоненту та рівня складності завдань.*

Модульний контроль (МК) з освітнього компонента «Державне та регіональне управління» здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного з двох змістових модулів у формі контрольної роботи, яка складається з теоретичної і практичної частини. Теоретична частина передбачає складання тестів на платформі MOODLE. Практична частина – рішення задачі, або розв’язання проблемної ситуації. Загальна кількість балів за модульну контрольну роботу може сягати 45.

За результатами *поточного* і *модульного* контролю виводиться бал за змістовний модуль (Бзм) як сума балів поточного і модульного контролів:

$$\text{Бзм} = \text{ПК} + \text{МК}.$$

Критерії оцінювання поточного і модульних контролів представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

Критерії оцінювання поточного і модульного контролів

Поточний контроль				Модульний контроль (модульна контрольна робота)	Відповідність за 100 б. шкалою	Критерії оцінювання
Усні від повіді	Виконання практичних завдань	Доповіді, презентації, реферати	Експрес тести			
2	3	2	1	41-45	90-100	Демонструє <i>високий</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5	2	1,5	0,75	35-40	74-89	Демонструє <i>достатній</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1	1	1	0,5	25-34	60-73	Демонструє <i>задовільний</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0-0,5	0-0,5	0-0,5	0-0,25	0-24	1-59	Демонструє <i>низький</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Підсумковий контроль з освітнього компонента «Державне та регіональне управління» проводиться у формі іспиту. Підсумкова оцінка знань здійснюється за **накопичувальною системою** та розраховується як середньоарифметична сума балів, отриманих за змістові модулі (табл. 4), а також відвідування занять та за додаткові види робіт з компоненту (табл. 5).

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів:

- бали за змістовні модулі – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт до 5 балів.

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента «Державне та регіональне управління»

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)														Бал за відвіду- вання (всього 0- 5)	Бал заохочу- вальний (всього - 0-5)	Сума
Змістовий модуль 1 (ЗМ 1) Поточний контроль (ПК1) – 45							Змістовий модуль 2 (ЗМ 2) Поточний контроль (ПК2) – 45							0-5	0-5	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T 7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			
7	6	7	6	7	6	6	6	7	7	6	7	6	6			
Модульний контроль (МК 1) – 45							Модульний контроль (МК2) – 45									
Разом за змістовний модуль 1 – ЗМ1= ПК1 + МК1							Разом за змістовний модуль 2 – ЗМ2= ПК2 + МК2									
БЗМ = (ЗМ1 + ЗМ2) / 2																

* T1,T2,T3.....- теми змістовного модуля

**Згідно рішення кафедри кількість балів може варіюватися з урахуванням особливостей дисципліни та рівня складності завдань.*

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістові модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1	0-10% пропусків – 5 балів	доповідь на науковій студентській конференції
Модуль 2	10%-20% пропусків – 4 бали	активна участь в роботі наукового гуртка
.....	20%-40% пропусків – 3 бали	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	40%-60% пропусків – 2 бали	призове місце в олімпіаді
	60%-80% пропусків – 1 бал	підготовка наукової публікації
	більше 80% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання.

Якість засвоєння змісту освітнього компонента (незалежно від форми контролю) в Університеті **оцінюється** за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 6.

Таблиця 6

Шкала оцінювання знань: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання рівня засвоєння освітнього компонента наведена в таблиці 7.

Таблиця 7

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 - 100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64 - 73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	

60 - 63	Е	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Участь здобувачів вищої освіти у заходах неформальної освіти, що відповідають тематиці освітнього компонента «Державне та регіональне управління» (короткотривалі курси, вебінари, майстер-класи, воркшопи, конференції, круглі столи, тренінги або інші освітні заходи), спрямовані на розширення знань з: теоретичних основ функціонування держави та місцевого самоврядування; актуальних питань розвитку децентралізації; структури та змісту нормативно-правових документів, що втілюють стратегічні рішення; загальні питання доброго урядування; регулюючого впливу держави на різні сфери суспільного життя; розвитку державної служби; подоланню корупції; формувати управлінські рішення, що забезпечать сталий розвиток оцінюється у межах визначеної кількості балів за відповідною темою.

Результат виконання завдання – звіт та/або сертифікат учасника, що підтверджує отримані знання та компетентності. Здобувач освіти представляє результати участі у заході під час практичного чи індивідуального заняття.

Поточний контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється на основі виконання завдань під час аудиторних занять та виконаних кожним здобувачем індивідуальних завдань. Індивідуальне завдання складається з опрацювання завдань робочих зошитів, а саме: задач, практичних ситуацій, аналітичних звітів, тестів. Індивідуальне завдання оцінюються за 100 бальною шкалою (табл. 6).

Для здобувачів освіти заочної форми навчання підсумковий контроль у формі екзамену проводиться в період екзаменаційної сесії. Екзамен проводиться у формі складання тестів на платформі MOODLE. Здобувачу надається 100 питань. За кожну правильну відповідь нараховується 1 бал. Результати оцінюються за 100 бальною шкалою (табл. 7).

Відповідно до «Положення про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженого наказом в.о. ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року, здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій.

2. Дідур Г.І. Державне та регіональне управління. Методичні рекомендації для практичних занять для здобувачів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр». 2023. 36 с.

3. Дідур Г.І. Державне та регіональне управління. Методичні вказівки для самостійного вивчення освітнього компонента для здобувачів заочної форми навчання спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» 2023. 28 с.

4. Фонд тестових завдань

5. Візуальне супроводження дисципліни (презентації).

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Державне та регіональне управління: підручник Є. Г. Карташов, В. В. Євдокимов, І. О. Драган, О. І. Дацій та ін.; за заг.ред. Є. Г. Карташова. Київ, 2019. 223 с.

2. Нагаєв В.М. Державне та регіональне управління: курс лекцій для самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Держ. біотехн. ун-т. Хар-ків: КП «Міська друкарня», 2023. 366 с.

3. Регіональне управління: навч. посіб. / [М. М. Іжа та ін.; за заг. ред. Л. Л. Приходченко]; Одес. регіон. ін-т держ. упр., Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. 651 с.

4. Бобровська О.Ю., Савостенко Т.О., Матвєєва О.Ю., Лебедєва В.К. Державне та регіональне управління: навч. посіб. 2-ге вид., доповн. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 160 с.

5. Державне та регіональне управління: навч. посібник. За ред. С. І. Архієреєва. Харків, 2018. 127 с.

6. Державне та регіональне управління: [підручник] / Є.Г. Карташов, В.В.Євдокимов, І.О.Драган, О.І.Дацій та ін.; за заг.ред. Є.Г. Карташова. Київ, 2019. 223 с.

Додаткова

1. Державне і регіональне управління: навч.-метод. комплекс з навч. дисципліни для студ. першого курсу, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», освітнього рівня: бакалавр /уклад.: Л.М. Газуда, І.В. Задорожна. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2021. 36 с.

2. Запша Г. М., Дідур Г. І., Роцін І. Г. Теоретико-методологічне забезпечення сучасного менеджменту. Науково-практичний журнал «Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку». 2021. №25. С.4-15. URL: <https://doi.org/10.33813/2224-1213.25.2021.1>

3. Ключан В., Петрів І. Цифровізація публічного управління в територіальних громадах: інструменти, виклики та перспективи трансформації. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. №11. Том 2 (281/2). С. 160-169 URL:

https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/11/11.24-2. topic_Viacheslav-Klochan-Ivan-Petriv-160-169.pdf

4. Іван Петрів, Хаустова Вікторія, Ніколюк Олена Державне регулювання розвитку сільського зеленого туризму в Україні в умовах пандемії Covid-19/ Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine/ 2020-№5. С.119-127. URL: <https://surli.cc/aozeam>

5. Петрів, І. М. Практичні аспекти реалізації Конституційним Судом України функціональних повноважень в механізмі державної влади. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2020. № 4. С.129-139. URL: <https://instzak.com/index.php/journal/article/view/1838>

6. Петрів І.М., Бальцій Ю.Ю. Удосконалення механізмів реалізації функцій Конституційного Суду України як органу державної влади з особливим статусом. Економіка, управління та адміністрування. 2020. № 2 (92). С. 95-100. URL: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/208063/208260>

7. Petriv I. The functioning of the constitutional court of ukraine as the part of improving the mechanisms of public administration and sustainable development of the state. Public Administration and Law Review. 2020. №4. P. 4-14. <https://public.scnchub.com/palr/index.php/palr/article/view/61>

8. Колісніченко Н.М., Бондаренко М.О. Моделі створення архітектури системи е-урядування: світовий досвід та українські реалії. Теорія та практика державного управління. ХарПІДУ НАДУ. №4 (71). 2020. 216 с. С. 186-195. URL: tpdu.journal.kharkiv.ua/index.php/tpdu/article/view/253/230

9. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

10. Лопушинський І.П., Філіппова В.Д. Управління ризиками у процесі розвитку і функціонування системи місцевого самоврядування. *Регіональне управління та місцеве самоврядування. Публічне управління та митне адміністрування*, № 3 (30), 2021. С. 79-86.

11. Могиль О. Механізми державного управління регіональним розвитком в умовах європейської інтеграції. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*, 2022. (2(62), с. 101-105. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2\(62\)-15](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2(62)-15)

12. Регіональне управління : навч. посіб. / М. М. Іжа, Л. Л. Приходченко , С. Є. Саханенко та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 652 с.

13. Melnychuk, L., Hohol, T., & Gorinov, P. Implementation of innovations in the public administration system for the social sphere: reform of the deinstitutionalization process in Ukraine. Public Policy and Accounting. 2021. 2(4). С. 9–16. URL: ppa.ztu.edu.ua.

14. Ridei N., Hohol T., Liubarets V., Zemlina V., Rodinova N. Territorial innovation clusters: world landmarks / Ukrainian realities. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. 2021. № 5(40). С. 418–428.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Адреса пошукової сторінки реферативних матеріалів Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
2. Сервер Верховної Ради України/ URL: www.rada.gov.ua
3. Ліга Бізнес Інформ. URL: www.liga.net
4. Нормативі акти України. URL: www.nau.kiev.ua
5. Організація об'єднаних націй (ООН) – www.un.org
6. Фонд бюро економічного аналізу - www.beafind.org.
7. Кабінет міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
8. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua
9. Міністерство розвитку економіки України. URL: www.me.gov.ua/
10. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://agro.me.gov.ua/>
11. Державна служба статистики. URL: www.ukrstat.gov.ua
12. Міжнародна продовольча та сільськогосподарська організація – www.fao.org.
13. Офіційний сайт Європейського Союзу (ЄС) – www.europa.eu.int